

Розлади контролювання імпульсів при хворобі Паркінсона: Важливі факти для пацієнтів

ЩО ТАКЕ РОЗЛАДИ КОНТРОЛЮВАННЯ ІМПУЛЬСІВ, І ЯК ЧАСТО ВОНИ ВИЯВЛЯЮТЬСЯ ПРИ ХВОРОБІ ПАРКІНСОНА?

Розлади контролювання імпульсів (РКІ) являють собою групу надмірних і / або шкідливих спонукань і форм поведінки, які можуть виникнути у пацієнтів з хворобою Паркінсона (ХП). Вони характеризуються постійними думками або неконтрольованими спонуканнями робити певні речі. Вони часто є побічним ефектом деяких ліків. Самі пацієнти іноді не знають, що це проблема. Приблизно у 10-20% хворих з ХП можуть розвинутися РКІ в якийсь момент їх хвороби.

ЯКІ ВИДИ ЗМІН ПОВЕДІНКИ МОЖНА ПОБАЧИТИ У ПАЦІЄНТІВ З РКІ ПРИ ХП?

Пацієнти з РКІ можуть проявляти такі види поведінки, як:

- Неконтрольоване бажання грати в азартні ігри (ігроманія)
- Переїдання
- Надмірне захоплення покупками в магазинах (шопоманія)
- Надмірна сексуальна активність (гіперсексуальність)

Ці види поведінки можуть мати негативний ефект, оскільки вони можуть спричинити за собою особисті, сімейні або соціальні проблеми. Наприклад неконтрольоване бажання грати в азартні ігри може привести до серйозних фінансових проблем. Переїдання може привести до збільшення ваги.

Інший поширений вид поведінки називається «пандінг» (англійською – «runding»). Це слово позначає стан, при якому пацієнт повторює монотонні дії знову і знову. Наприклад, як розбирає і збирає комп'ютер, сортує книги на полиці тощо.

Чи пов'язані РКІ з

АНТИПАРКІНСОНІЧНИМИ ПРЕПАРАТАМИ?

РКІ можуть розвинути у будь-якої людини з БП, незалежно від лікування. Однак частіше РКІ спостерігаються у пацієнтів, які приймають препарати з групи агоністів дофаміну. До них відносяться:

- Праміпексол
- Ропінірол
- Ротіготін

РКІ можуть спостерігатися у пацієнтів, які не проходять курс лікування, або користуються іншими ліками від ХП, але такі випадки менш поширені.

ЯК ДІЗНАТИСЯ, ЩО У МЕНЕ Є РИЗИК РОЗВИТКУ РКІ?

Зазвичай, імпульсивні пацієнти, а також шукачі нових відчуттів можуть мати більш високий ризик розвитку РКІ. Захоплення азартними іграми або алкоголем в минулому також можуть збільшити цей ризик. Чоловіки й молоді пацієнти, як правило, частіше схильні до РКІ. Але основним фактором ризику є використання агоністів дофаміну, особливо у високих дозах.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО Я ПІДОЗРЮЮ В СЕБЕ НАЯВНІСТЬ РКІ?

Найважливішим кроком є раннє якнайшвидше виявлення РКІ, тому що вони можуть призвести до серйозних фінансових чи соціальних проблем. Якщо ви думаєте, що ви або ваші близькі можуть мати РКІ, скажіть про це лікареві. Ви можете попросити його про приватну та конфіденційну бесіду. Якщо вам важко говорити про таку ситуацію, можна записати питання й теми, а потім поділитися ними, коли ви зустрінетеся з лікарем. Як і у випадках з іншими проблемами, часто буває корисно прийти на візит до лікаря з вашим партнером, опікуном, другом або родичем. Вони можуть допомогти вам знайти способи подолати ситуацію.

Іноді пацієнти, які відчувають РКІ, не можуть знати про них або їх наслідки. Пацієнти можуть також приховувати свої РКІ. Саме тому для опікунів і членів родини дуже важливо працювати спільно з лікарями для виявлення і моніторингу РКІ.

Чи виліковні РКІ?

Так, РКІ виліковні. Перш за все, ваш лікар може змінити дозування протипаркінсонічних препаратів. Часто допомагає зменшення або припинення прийому агоніста дофаміну. Ви не повинні припиняти прийом або змінювати своє протипаркінсонічне лікування без консультації з лікарем. Якщо РКІ є дуже серйозними, поступові зміни в прийомі лікарських препаратів можуть допомогти уникнути погіршення моторних симптомів. У деяких випадках раптове припинення лікування агоністом дофаміну може призвести до симптомів абстиненції, таким як:

Розлади контролювання імпульсів при хворобі Паркінсона: Важливі факти для пацієнтів

- Відчуття тривоги
- Депресія й апатія
- Втома
- Розлади сну
- Генералізовані болі

Поговоріть з кваліфікованим фахівцем з психічного здоров'я, якщо у вас проявляється депресія або інші розлади настрою. У деяких випадках можуть допомогти психіатричні препарати.

Подолання РКІ може бути складним, але можливо визначити способи, які найкраще підійдуть саме вам. Пам'ятайте, вам слід залишатися відкритим і підтримувати регулярне спілкування з медичними фахівцями та опікунами.